

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/126/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3124010244
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 08. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Antala
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:3124010244.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Antalu a sudcov JUDr. Lucie Horvátovej a JUDr. Juraja Valáška v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., trvale bytom A. C., D. C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, v konaní o podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. augusta 2024 v Trenčíne, prejednal sťažnosť odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom zo dňa 24. mája 2024 pod sp. zn. 74Pp/13/2024 a jednomyselne takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Tr. poriadku s a sťažnosť odsúdeného A. B. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 10. júna 2021 pod sp. zn. 1T/99/2020 bol A. B., nar. XX.XX.XXXX (ďalej len „odsúdený“) pre spáchanie pokračovacieho trestného činu zločinu krádeže podľa § 212 odsek 1 písm. a), písm. b), odsek 2 písm. b), odsek 3 písm. a), písm. b), písm. f), odsek 4 písm. b) Tr. zákona, uložený spoločný a súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) rokov, so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia a so započítaním vykonanej väzby a trestu odňatia slobody zo zbiehajúcej sa trestnej činnosti. Uznesením Okresného súdu Levice zo dňa 11. októbra 2022 bol odsúdený na ďalší výkon trestu odňatia slobody preradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Odsúdený má počiatok výkonu trestu odňatia slobody vyznačený na deň 10.06.2021 a výkon trestu odňatia slobody by mal ukončiť dňom 07. októbra 2025.

Lehota k tomu, aby mohol byť podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody odsúdenému plynie odo dňa 07. októbra 2023 (po výkone 2/3 uložené a nariadeného predmetného spoločného a súhrnného trestu odňatia slobody).

Dňa 06. februára 2024 bol Okresnému súdu Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom doručený návrh odsúdeného na jeho podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Okresný súd Trenčín, pracovisko Nové Mesto nad Váhom na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. mája 2024, po vypočutí odsúdeného rozhodol uznesením pod sp. zn. 74Pp/13/2024 tak, že podľa § 415 odsek 1 Tr. poriadku s použitím § 66 odsek 1, odsek 2 Tr. zákona návrh odsúdeného na jeho podmienčné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol, nakoľko dospel k záveru, že nie je dôvodný, pre kumulatívne nesplnenie všetkých troch zákonných podmienok, keď odsúdený nesplnil druhú aj tretiu zákonnú podmienku materiálneho charakteru, t. j. keď nepreukázal v dostatočnej miere vedenie riadneho života v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody a súčasne u neho nie je daný dôvodný predpoklad, že na slobode bude viesť po podmienčnom prepustení už len riadny život, čo okresný súd v podrobnostiach odôvodnil.

Proti tomuto uzneseniu podal odsúdený ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí okresného súdu sťažnosť, ktorú do konania neverejného zasadnutia krajského súdu písomne odôvodnil prostredníctvom svojho obhaju tým, že napadnuté uznesenie okresného súdu považuje za nesprávne s poukazom na konkrétne údaje z jeho hodnotenia z doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody, ktoré dokazujú to, že okrem naplnenia prvej zákonnej podmienky formálneho charakteru spĺňa aj druhú zákonnú podmienku materiálneho charakteru, t. j. vedenie riadneho života v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody a tým, aj adekvátny stupeň svojho polepšenia sa a existuje u neho aj reálny predpoklad vedenia riadneho života na slobode po podmienčnom prepustení, čo odôvodňoval tým, že má zabezpečenú prácu tým, že sa môže vrátiť k svojej podnikateľskej činnosti tatéra, prípadne s prácou mu môže pomôcť aj jeho sestra. Ďalej poukázal na formulár, ktorý je podkladom pre hodnotenie rizika sociálneho zlyhania, ktorý svojimi diskriminačnými otázkami odporuje čl. 12 Ústavy SR. Ďalej poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I ÚS 36/22, nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 2201/16, Odporúčanie REc (2003)22 Výboru ministrov členských štátov EÚ o podmienčnom prepustení ako aj rozhodnutie Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 6Pp/56/2021, z ktorého vyplýva, že závažnosť spáchanej trestnej činnosti nemôže byť sama o sebe prekážkou pre podmienčné prepustenie, ak odsúdený inak spĺňa zákonné podmienky, keď závažnosť spáchanej trestnej činnosti je už zohľadnená vo výmere trestu ale aj tým, po akej obligatórnej dobe výkonu trestu môže byť odsúdený podmienčne prepustený. V písomnom doplnení dôvodov svojej sťažnosti poukázal na nedôvodnosť uvádzania nespĺnenia formálnej podmienky v čase podania svojho návrhu okresným súdom v odôvodnení napadnutého uznesenia a namielol aj skutočnosť, ktorá bola podľa okresného súdu jediným dôvodom na zamietnutie jeho návrhu, ktorou je jeho trestná minulosť, čo je nezákonné, pretože je to v rozpore so zásadou „ne bis in idem“ a v tomto smere poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 3Tos/33/2019 a Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 36/22. Navrhol, aby nadriadený krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušil s tým, aby ho sám krajský súd podmienčne z výkonu trestu odňatia slobody prepustil.

Krajský súd v Trenčíne, ako nadriadený súd na podklade sťažnosti odsúdeného, ktorá mu spolu so spisom bola predložená 22. júla 2024, preskúmal dňa 28. augusta 2024 na neverejnom zasadnutí podľa § 192 odsek 1 Tr. poriadku správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného, hoci je prípustnou, bola podaná oprávnenou osobou, včas i na správnom mieste, nie je však dôvodnou.

Z ustanovení § 66 odsek 1 písm. a), písm. b), písm. c), odsek 2 Tr. zákona vyplýva, že predpokladom podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného je súčasné splnenie troch podmienok, a to že odsúdený vykonal trest odňatia slobody v zodpovedajúcom rozsahu (1. zákonná formálna podmienka), že vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie (2. zákonná materiálna podmienka) a že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (3. zákonná materiálna podmienka) s tým, že pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Čo sa týka splnenia formálnej podmienky, v posudzovanom prípade (vykonanie príslušnej časti uložených trestov odňatia slobody), krajský súd tak, ako správne k tomu dospel aj okresný súd zistil, že táto iba ako jediná bola ku dňu rozhodovania okresného súdu splnená. Pokiaľ odsúdený namielol, že nie je dôvodné poukazovať na to, že v čase podania jeho návrhu táto formálna podmienka splnená nebola, okresný súd takýmto hodnotením nijako nepochybil, pretože ide skutočne o pravdivý fakt. Na druhej strane však rozhodujúce je to, aby v čase rozhodovania súdu táto formálna podmienka pre podmienčné prepustenie odsúdeného splnená bola, čo je v prejednávacom a posudzovanom prípade neodškriepiteľný a preukázaný fakt, a čo okresný súd správne potvrdil.

Na to, aby mohol byť odsúdený podmienčne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody je však okrem splnenia formálnej podmienky nevyhnutné súčasné (kumulatívne) splnenie dvoch materiálnych podmienok a to, že plnením svojich povinností a svojím správaním vo výkone trestu preukázal adekvátny stupeň polepšenia sa a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Súd pritom musí prihliadnuť aj na povahu spáchanej trestnej činnosti a v akom ústave odsúdený v čase rozhodovania súdu trest odňatia slobody vykonáva.

Okresný súd v tomto smere vykonal verejné zasadnutie v prítomnosti odsúdeného a postupoval v súlade so zákonom, keď návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol. Správne zistil, že odsúdený nespĺňa kumulatívne všetky tri zákonné podmienky pre podmiennečné prepustenie, ktoré vzhľadom na okolnosti správne a podrobne uvedené okresným súdom v napadnutom uznesení.

Pokiaľ ide o splnenie druhej materiálnej zákonnej podmienky spočívajúcej v tom, že odsúdený doteraz plnením svojich povinností počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody má preukazovať adekvátny stupeň polepšenia, tak okresný súd správne dospel k záveru, že tomu tak preukázateľne nie je. Okresný súd správne a akceptovateľne v konkrétnostiach vysvetlil, prečo odsúdený plnením svojich povinností a postojom k spáchanej trestnej činnosti náležite túto materiálnu zákonnú podmienku nespĺňa. Keďže okresný súd kvalifikovane odôvodnil jej nenaplnenie, krajský súd len v podrobnostiach odkazuje na celkom zrozumiteľné odôvodnenie napadnutého uznesenia (viď strana 5 posledný odstavec napadnutého uznesenia).

Pokiaľ ale ide o splnenie tretej zákonnej podmienky materiálneho charakteru, t. j. predpoklad, že odsúdený bude po podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody viesť riadny život a nebude sa dopúšťať opätovne protispoločenskej činnosti, predovšetkým trestnej činnosti, ktorú i krajský súd vyhodnotil ako celkom nesplnenú, je potrebné uviesť, že okresný súd túto vyhodnotil celkom správne ako nesplnenú.

Ustanovenie § 66 odsek 1 Tr. zákona vyjadruje predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmiennečné prepustenie a musí pritom vyplývať aj zo zhodnotenia páchatelovho polepšenia, pričom očakávanie, že odsúdený po podmiennečnom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení páchatelovej osobnosti, doterajšieho pôsobenia výkonu trestu, možností jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím aj na účel trestu s tým, že bez významu nie je ani zistenie, ako bude verejnosť reagovať na predčasné prepustenie odsúdeného z výkonu trestu, aké sú sociálne pomery odsúdeného a aké podmienky má vytvorené pre prechod do normálneho života na slobode.

Hodnotenie tejto prognózy úzko súvisí aj so záverom o druhej materiálnej zákonnej podmienke pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, pretože už ten sám o sebe v podstatnej miere napovedá o stave nápravy odsúdeného aj smerom do budúcnosti, samozrejme po všestrannom vyhodnotení a vzatí do úvahy aj ostatných ďalších podstatných faktorov, pričom v tejto súvislosti, ako bolo už uvedené, odsúdený stanovené ciele programu síce plní v aktuálnom čase, ale jeho prognóza recidívy nesie riziko vysokého zlyhania.

Správanie odsúdeného vo výkone trestu sa v tomto smere musí hodnotiť v súvislosti s charakterovými vlastnosťami odsúdeného, s motívmi a spôsobom vykonania činu, pretože len za tohto predpokladu možno posúdiť, či odsúdený vo výkone trestu dosiahol taký stupeň nápravy, že sa už zbavil práve tých charakterových rysov a nesprávnych návykov, ktoré ho viedli ku spáchaniu trestnej činnosti alebo ktoré okrem ostatných príčin aspoň prispeli k jeho rozhodnutiu spáchať trestný čin.

Okresný súd sa v posudzovanom prípade týmito hľadiskami riadil, prihliadol na všetky okolnosti, ktoré majú význam pre rozhodnutie o tom, či sú splnené podmienky pre podmiennečné prepustenie odsúdeného, t. j. pre záver, že odsúdený plnením svojich povinností a správaním vo výkone trestu preukázal nielen polepšenie, ale že možno od neho aj dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život a dospel preto k správne mu záveru.

Krajský na záver uvádza, že okresný súd rozhodol v posudzovanom prípade správne a zákonne, keď návrh odsúdeného na jeho podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol a krajský súd sa bez výhrad stotožnil aj s odôvodnením napadnutého uznesenia a preto v podrobnostiach (teda aj vo vzťahu k preskúmvanej tretej zákonnej podmienke materiálneho charakteru) naň iba odkazuje, čo je možné v prípade, že okresný súd rozhodol a svoje rozhodnutie kvalifikovane aj odôvodnil, čomu tak v posudzovanom prípade je.

Pre úplnosť, reagujúc aj na sťažnostné námietky odsúdeného krajský súd uvádza, že nie je pravdou, že okresný súd napadnutý výrok v jeho uznesení založil iba na trestnej minulosti odsúdeného, čo má byť podľa jeho názoru v rozpore so zákonom. Krajský súd musí zdôrazniť to, že či odsúdený po podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody bude viesť už len riadny život a nepáchať ďalšiu trestnú činnosť možno iba odhadovať a takáto prognóza sa odvíja od celého radu viacerých skutočností, ktoré musia byť predmetom skúmania súdu, medzi ktoré patria neodmysliteľne aj sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti a patrí sem lege artis aj povinnosť súdu prihliadnúť na povahu spáchanej trestnej činnosti (§ 66 odsek 2 Tr. zákona) aj to, v akom ústave odsúdený vykonáva trest odňatia slobody. Pokiaľ odsúdený poukazoval na konkrétne rozhodnutia všeobecných súdov, ústavného súdu či činnosť Výboru ministrov členských štátov EÚ, napadnuté uznesenie okresného súdu nie je v rozpore s uvádzanou judikatúrou či uvádzaným konkrétnym Odporúčaním Výboru ministrov Vzatie do úvahy trestnej minulosti odsúdeného pri posudzovaní naplnenia zákonných podmienok pre jeho podmienené prepustenie nie je v žiadnom prípade porušením zásady „ne (non) bis in idem“ . Práve predchádzajúce (nezahladené) odsúdenia nemôže súd prehliadnúť. V posudzovanom prípade u odsúdeného, spolu s jeho neistým sociálnym zázemím (osoba s trvalým pobytom iba na území mesta) a zdrojom obživy zo statočných zdrojov svedčia o veľmi neistej prognóze o vedení už len riadneho života na slobode u odsúdeného a naopak, svedčia tieto skutočnosti o vysokom riziku recidívy u odsúdeného vo vzťahu k páchaniu trestnej činnosti, čo nemôže predstavovať relevantné naplnenie aj tretej zákonnej podmienky materiálneho charakteru na podmienené prepustenie odsúdeného.

Z vyššie uvedených dôvodov preto krajský súd sťažnosť odsúdeného podľa § 193 odsek 1 písm. c) Tr. poriadku ako nedôvodnú, zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť n i e j e prípustná.